

עוד מוות של אישה בזנות – גזר הדין

ורד לי 03:49 | 28.12.2014

ביום חמישי האחרון נגזר דינו של מרואן מורה, סטודנט למשחק, בן 26, שהורשע בהריגה של ס' (שם בדוי), אישה בזנות ובשיבוש מהלכי משפט. השופט עודד מודריק, סגן נשיא בית המשפט המחוזי, גזר על מורה 8 שנות מאסר בפועל ושתי שנות מאסר על תנאי.

" אנחנו מאוד גאים בהרשעה", אומר עו"ד יוסי קורצברג מפרקליטות מחוז תל-אביב שניהל את תיק התביעה. "זה תיק שיכול היה להיחתם כמקרה התאבדות והפרקליטות נלחמה להוכיח שהמנוחה לא התאבדה אלא נהרגה. ס' היא אישה שהיתה כל חייה בשולי החברה. היה חשוב לנו לייצג את המקרה שלה באופן הטוב ביותר, ולתת לבתה היחידה, שהתנתקה באחרונה מהסמים, תחושה שאמה קיבלה ייצוג הולם כאישה שאינה שקופה".

זאת תמצית הפרשה על פי המסמכים המשפטיים: ביום ה-18 ביולי 2013, בשעה 6 לפנות בוקר, פגש מורה את ס', שעסקה בזנות. הוא ביקש ממנה להילוות אליו לדירת המגורים שלו בדרך ההגנה בתל-אביב. מורה הציע לס' לקיים מגע מיני תמורת תשלום. הם הגיעו לביתו במונית. עובד בקיוסק ממול לבניין המגורים של מורה הבחין בהם כשנכנסו לבניין. לאחר קיום יחסי המין ס' דרשה ממורה תשלום. הוא נתן לה סכום כסף והתחולל ביניהם ויכוח על גובה התשלום. ס' דרשה עוד כסף. מורה נופף לנגד עיניה בשטר של 100 שקל, אבל לא נתן לה אותו. כעבור כשעה וחצי ראה אותם עובד הקיוסק יוצאים מהבניין ורבים. ס' השמיעה קול צעקה ומורה דחף את פניה בידי. המריבה נמשכה כ-20-30 שניות ולאחר מכן הם חזרו פנימה אל הבניין. לאחר שחזרו לדירה נמשך ביניהם הוויכוח שנסוב על התשלום. הוויכוח התרחש בסלון שבדירה ובמהלכו הפעיל מורה שימוש מסוים בכוח כפי שמעידים סימני המאבק שנמצאו בגופה של ס'. בהכרעת הדין משורטטת זירת המאבק ביניהם – "מהסלון הגיעה ס' לחדר השינה, ומחדר השינה אל מרפסת הדירה ומן המרפסת צנחה אל מותה."

הלקוח, מורה, שגרם לנפילתה ממרפסת דירתו לרחוב, השליך לאחר נפילתה כל פריט וחפץ שהיה קשור אליה ויכול היה לקשור אותו למקרה (כולל אמצעי המניעה בו השתמשו). מורה נמלט מהדירה. מצלמות האבטחה שברחוב לכדו אותו חולף על פני ס', שהיתה שכובה על המדרכה במצב אנוש. בשלב הזה היא דיממה אבל הייתה בחיים. מורה לא סייע לה, הוא לא הזעיק עזרה, הוא הפקיר את ס' והניח לה למות. מורה, גנב בגדים מחבל כביסה באחת החצרות, החליף בגדים, והלך לפיצרייה הסמוכה. הוא התיישב, הזמין פיצה, נגס בה וסקר את הרחוב, תוך שהוא בוחן אם הזירה שקטה מתנועה. מבטו היה ממוקד בדירתו ובחן את הכניסה לביתו.

גופתה של ס' נמצאה על המדרכה כשהיא לבושה ותיק היד שלה כרוך סביב זרועה. אנשי מגן דוד אדום שהוזעקו למקום מצאו אותה במצב אנוש ולא נותרה להם כל אפשרות להחיות אותה. כעבור שעה וחצי חזר מורה לדירתו בדרך עקיפה מכניסה אחורית. לשאלת הבלשים שהמתינו לו בדירה, השיב: "הייתי בים."

מורה נחקר בידי שלושה חוקרי משטרה שונים, התבטא באוזני מדובבים והציג מספר גרסאות שלא התיישבו האחת עם השנייה. בהכרעת הדין מצוין כי "הוא נתן גרסה 'מתפתחת', שתחילתה רחוקה מסופה כרחוק מזרח ממערב". עוד צוין ש"שקריו הם פרי מחשבה עקבית, ושהוא לא חשף אפילו פרט אחד מפרטי ההתרחשות לפני שהתברר לו שהחוקרים מודעים לפרט הנחשף."

" לעדות הנאשם איני מייחס אף לא שמץ של אמון", ציין בהכרעת הדין, סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב, השופט מודריק. "הנאשם מסר גרסאות שקריות בחקירה המשטרה. כל אימת שמסר גרסה, העטה עליה אצטלה של 'אמת לאמיתה'. בכל פעם שמסר גרסה נוספת, דחה את 'גרסת האמת' הקודמת והציג 'אמת לאמיתה' אחרת תחתיה, שהתבררה, בתורה להיות שקר של ממש."

ועוד קבע השופט מודריק בהכרעת הדין: "הנה כי כן, ממצא העובדה המתבקש מן הראיות הנסיבתיות שלא נסתרו ולא הוקם בהן ספק, הוא שהנאשם גרם לנפילת המנוחה מן המרפסת אל המדרכה ובכך גרם למותה. אין כל צורך לקבוע באורח מדויק את האופן שבו גרם הנאשם לנפילתה של המנוחה. אין לי צורך לקבוע אם הוא עשה כן בדחיפת ידיים, בהכשלת רגליים, באמצעות נגיחה או באורח פיזי אחר. העיקר הוא שמדובר במעשה שעשה הנאשם תוך מודעות למעשהו ומתוך אדישות לאפשרות שהפלת המנוחה תגרום למותה."

בגזר הדין שניתן ביום חמישי קבע השופט מודריק כי "הנאשם פגע פגיעה חמורה בערך העליון של קדושת החיים", אך התחשב ש"הפגיעה לא היתה בכוונה לגרום למות המנוחה, והמעשה בוצע ב'פזיזות' בדרגתה החמורה – אדישות."

עוד קבע השופט מודריק כי בהימלטותו מהזירה שיבש מורה את הליכי המשפט: "הנאשם אמנם לא נטל אחריות על מעשיו, כיוון שהוא כופר עד עצם היום הזה באשמה, אך הביע צער גדול על התנהגותו לאחר מעשה. אני מניח שהוא אומנם מצטער על כך שדברים התגלגלו אל התוצאה הקטלנית החמורה, אולם ברי לי שמיד לאחר מעשה כל מעייניו היו נתונים לניסיון לטשטש את פעולותיו ולהימלט מנתינת דין."

אישה בזנות. צילום: תומר אפלבוים

"פגיעה חמורה בערך העליון של קדושת החיים"

התביעה ביקשה עונש בין 12 ל-16 שנות מאסר. השופט קבע מתחם עונש תחתון של 8 שנות מאסר ושנתיים על תנאי. זה גזר דין הולם לדעתך?

עו"ד יוסי קורצברג, התובע בתיק מטעם פרקליטות מחוז תל-אביב: "אנחנו ביקשנו בין 12 ל-16 שנות מאסר. התיק הוא תקדימי. מדובר בהתרחשות יוצאת דופן שקשה למצוא לה תקדימים. קשה להצביע על פסיקה קיימת. לא היה מקרה כזה שבו אדם הורשע בעבירה של הריגה בנסיבות האלה של זריקת אדם ממרפסת."

יש לכם כוונה לערער?

"יש כוונה לבדוק אם יש מקום לעירעור. אנחנו צריכים לקרוא את גזר הדין ולראות מה השופט החליט ולמה, ולראות אם זה עומד בסטנדרטים של עירעור. אני יכול להגיד שזה פחות או יותר מה שביקשנו. גזר הדין ניתן רק ביום חמישי, אנחנו נבחן את הדברים בתחילת השבוע."

לאורך המשפט זה הוצג כתיק מורכב. אתה יכול להסביר במה מתבטאת המורכבות?

"בשורה התחתונה אנחנו טענו שהמנוחה נזרקה מהמרפסת, אבל לא היה עד, לא היה אדם שאמר 'אני ראיתי'. לא היה עד ראייה שאמר 'אני ראיתי את ההשלכה שלה.'"

לדברי עו"ד קורצברג, "אין עדות שמתארת את הנפילה של ס' למן תחילתה. העדות הקרובה ביותר היא עדותו של נהג מונית, שחלף במקרה בדרך ההגנה, במקום שבו מצוי הבית. מזווית העין נהג המונית הבחין בדמות שצונחת. הוא התקשר למגן דוד אדום ודיווח על הנפילה, תוך ציון שאין הוא יודע אם מדובר באדם, בחפץ או בבובה."

"הגיעה משטרה ומגן דוד אדום בשעה 6 בבוקר ומצאו את המנוחה מחרחרת, כשדם נזל לה מהאף ומהאוזניים. אפשר היה לראות שהיא במצב קשה. בשעה המוקדמת הזו בבוקר כל הדיירים היו

בדירות, חוץ מהנאשם שמדירתו האישה נפלה. המשטרה חיכתה שהוא יגיע הביתה. הוא הגיע הביתה כעבור שעה וחצי בערך ואמר שהוא 'היה בים'. זה היה נראה לא הגיוני, כי הוא היה עם בגדים ארוכים ולא היה עליו חול. המשטרה עיכבה אותו לחקירה. מפה הוא התחיל להסתבך בשקרים."

"הראיות שהיו לנו הן כאלה: פצעים טריים על גופת המנוחה שהתגלו בנתיחת גופתה והעידו שהיה מאבק; עד בפיצוציה שכנה שאמר 'אני מכיר את הנאשם – ראיתי אותו ואת המנוחה כשעתיים לפני נמצאה. ראיתי אותם יורדים לרחוב, וראיתי שהוא סוטר לה על פניה ומעלה אותה חזרה לדירה'; מצאנו בדירה בלגן ואי-סדר וכסף שהיה הרצפה. הנאשם אמר שזה כסף שהוא רצה לתת לה. אני יודע שאישה שעובדת בזנות והיא מכורה לסמים, שצריכה את הכסף למנה, בטח לא תשאיר את הכסף על הרצפה; מגן דויד אדום מצאו אותה על המדרכה במצב אנוש כשהתיק על זרועה. לי היה ברור שכך אדם לא מתאבד. אשה שהיתה רוצה להתאבד, כמו שהנאשם טען, היתה קופצת וזהו. היא לא תיקח את התיק איתה.

"כשהמשטרה סרקה את מצלמות האבטחה באיזור ראינו את הנאשם מסתובב בשכונה לאחר האירוע, וכל פעם מחליף בגדים. זה משהו שאדם שנפלה לו הרגע אישה מהמרפסת – בטעות או שהיא התאבדה – לא מתנהג ככה. הציפייה היא שהוא היה מתקשר למשטרה או יורד למטה לראות מה מצבה. ועוד ראינו – המנוחה נפלה מהמרפסת בשעה 6 בבוקר. באחת ממצלמות האבטחה רואים את הנאשם יוצא מהמבנה בשעה 6:10, אחרי שהוא זרק את כל הדברים שלה מהמרפסת כדי שלא יקשרו אותה אליו, ואז רואים אותו חולף על פניה כשהיא מחרחרת על המדרכה. אז את מבינה שהוא יוצא מהבית, כשמהמרפסת שלו נפלה אישה עם תיק עליה, עובר לידה, רואה אותה גוססת ולא עוזר לה.

"והראיה העיקרית היא בתוך הדירה שלו. כדי להגיע לנקודה המסוימת שממנה היא נפלה, ס' היתה צריכה לעשות סיבוב מאוד לא הגיוני בדירה. היא היתה צריכה ללכת בכל הדירה כדי להגיע לאותה נקודה. מה ששכנע אותנו שהיא כנראה ניסתה להימלט ממנו והוא השליך אותה מהמרפסת.

אבל לא היה אדם שאמר 'אני ראיתי אותו דוחף אותה מהמרפסת'. בית המשפט אמר 'אני לא חייב אדם כזה', טוב שיהיה עד שיגיד 'ראיתי שהיתה דחיפה', אבל מכל הנסיבות הנאשם גרם לנפילתה. וזה החידוש בתיק הזה."

ד"ר נויה רימלט, מרצה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, העוסקת במגדר ובמשפט, מציינת אף היא שמנקודת ראות פלילית התיק מורכב ולא פשוט כלל. "בהתחשב בעובדה שהנאשם הורשע ובהתחשב בנסיבות שבית המשפט קבע שהוא דחף אותה, העונש הוא הולם", היא אומרת.

"ברובד הכללי יותר", מוסיפה ד"ר רימלט, "זה תיק שמציף את כל העליבות והקושי שבעיסוק בזנות. מצד האישה בזנות יש לנו את החיבור הקלאסי בין ילדות קשה, התעללות מינית, שימוש בסמים ועיסוק בזנות. יש כאן גם את המקרה הקלאסי של הגבר הנורמטיבי שצורך זנות, משום שעם זנות אפשר לעשות דברים שלא ניתן לעשות עם נשים מהוגנות, ועוד.

ייתכן שכצעד ביניים ועד לשלב שבו ניתן יהיה לקדם את החוק להפלת הלקוח יש מקום לעגן בחקיקה ולחייב כחלק מהעונש כל מי שמורשע בעבירה הנוגעת לזנות (סחר, סרסרות, צריכת זנות) מקטינים ועד פגיעה באשה העוסקת בזנות, לעבור סדנה טיפולית של מודעות על היבטי הזנות."

תסבירי בבקשה.

"כשם שבחוק לאלימות במשפחה יש כפיית טיפול שיקומי על גבר אלים שהורשע, כך יש לשקול טיפול שיקומי הכולל גמילה מזנות בגברים שנידונו למאסר בשל עבירה הקשורה לענף הזנות."

מפגש אלים

הדמות האלמונית ביותר בעולם הזנות היא הלקוח. כשהשופט מודריק מתמצת בגזר הדין את טיעוני הסניגור מבליחים קווי דיוקנו של הלקוח מורה. הבחור הצעיר שלא ראה בס' אדם, היה בקלות יכול לזכות בתואר "נורמטיבי": "אדם צעיר, סטודנט למשחק, מתנדב לפעילות ענפה בקרב גורמים

שעוסקים בגישור בין ערבים ליהודים. עדי אופי שונים, לרבות המרצה העיקרי בבית הספר למשחק ומרכז קומונה שעוסקת בגישור בין יהודים לערבים, מסרו עדות אופי חיובית ביותר".

אני רוצה שוב לאזכר את קווי דמותה של ס'. היא היתה בת 47 במותה. היא נולדה באוקראינה. בגיל צעיר היא עברה אונס. אביה עזב את הבית כשהיתה קטנה והיא גדלה באקלים אלים ובסביבה של עזובה נפשית – היא סיפרה שהיתה שקופה לאמה. מקטנות ספגה אלימות פיזית מאמה וחווה התעללות מצד אביה החורג.

בגיל 20 הפכה לאם צעירה. בתעודת הזהות מצוין שהיא גרושה. בגיל 23 עלתה לישראל. ס' חוותה שבר בהגירה לישראל. בגיל 26 החלה לעבוד בזנות. כעבור שנתיים החלה להשתמש בסמים – קריסטל וחגיגת בתוספת התמכרות לאלכוהול

כשהיתה בת 33 היגרה לארצות-הברית למשך עשור, אבל גם שם לא הצליחה להיחלץ מהזנות. היא עסקה בארצות-הברית בזנות ועד מהרה הסתבכה בעבירת סחר בסמים. היא נכלאה לשלוש שנים ועברה גמילה שלא מוצלחת. כשחזרה לישראל ב-2009 הצליחה לראשונה בחייה במשך ארבעה חודשים לא להשתמש בסמים ולא לעבוד בזנות. אבל ס' חזרה למעגל הגיהנומי עד מהרה – היא חזרה להשתמש בסמים ונאלצה לעבוד בזנות כדי לממן את הסמים שישיכחו את העבודה בזנות.

ס' היתה הומלסית שנעה בין דירות לקוחות-זנות. בין לבין היא ישנה ברחוב והגיעה מעת לעת לישון בדירת החירום של תוכנית סלעי"ת בתחנה המרכזית הישנה. יפעת בן דוד-דרור, מנהלת דירת החירום לשעבר היתה איתה בקשר טיפולי חם. ב-2011 כתבה בן דוד-דרור על ס': "מחוסרת מקורות תמיכה וללא קשר עם בני משפחה, גרה עם גברים שונים ומתחלפים ללא מקום קבוע". וביום אחר כתבה: "היא מגיעה לדירת החירום באפיסת כוחות מטורפת. היא מגיעה – נעלמת – מגיעה – נעלמת".

"היא מיעטה לדבר על עצמה", סיפרה בן דוד-דרור. "כמו רבות מהנשים בזנות היא היתה אילמת בנוגע לחיים שלה, אבל אני יכולה להגיד שהיא היתה מלאת חן, אחת החמודות. היה בה טוב לב ושמחת חיים למרות שכבר היה ניכר שהיא היתה מיואשת לגמרי מהחיים".

במהלך שנת 2012 ניסתה ס' לבחור בנתיב אחר. היא עבדה באותה תקופה בזנות בבר-מועדון VIP הכולל חדרי צפייה ומשכיר חדרים לנשים בזנות בתחנה המרכזית הישנה. בעקבות אירוע אלימות מצמרר מצד לקוח במקום, שהותיר אותה כמעט ללא רוח חיים היא החליטה לנסות להיגמל מהסמים ולצאת מעולם הזנות.

בפברואר 2012 היא נכנסה למשך חודש למרכז גמילה והצליחה להתנקות מהסמים. כעבור חודש היא התקבלה להוסטל של תוכנית סלעי"ת, המציעה קורת גג למשך שנה ומסלול שיקומי-תעסוקתי לנשים המעוניינות לצאת ממעגל הזנות. ס' היתה נחושה בכל ליבה לעשות שינוי אבל נשרה כעבור יומיים.

היא המשיכה להיאבק להיחלץ מהסמים והזנות. היא פנתה למרכז היום של תוכנית סלעי"ת והשתלבה בטיפול המאפשר לה להגיע מדי יום למרכז הטיפולי ולהמשיך להיות בחיי הזנות. במרכז היום שוב ושוב צפה הטראומה שלה מהמקרה האלים של הלקוח שתקף אותה בבר-מועדון ה-VIP. זיכרונות ילדותה הלמו בה והיא סיפרה על אירועים קשים. היא דיווחה על דיכאון שהיא מרגישה, שקלה לקחת טיפול תרופתי וסיפרה על הפרעות אכילה. היא הצליחה בתקופה הזאת לשמור על הגמילה מסמים ועבדה בזנות. ניכר היה שהיא מנסה בכל כוחה לצאת מעולם הזנות, אבל ביוני 2012 היא נשברה – היא חזרה לסמים, הפסיקה את הטיפול ונשאבה מחדש בכל הכוח ובכל הייאוש לשימוש בסמים ולחיי הזנות.

כשנה ותשעה חודשים לאחר המפגש האלים עם הלקוח במועדון ה-VIP, בתחנה המרכזית הישנה, שבו היא כמעט ואיבדה את חייה ובעקבותיו היא ניסתה להציל את עצמה וכשלה; כשנה ותשעה חודשים לאחר אותו מפגש אלים שזעזע את נפשה היא פגשה בלקוח-הזנות מורה שהביא למותה.